

vets karakter. Hertil kommer, at også regler om bevisførelsens omfang, indsigelsens karakter m.v. skal indgå i bedømmelsen, ofte med forskellig vægt efter kravets karakter. Afgrænsningen af fogedrettens saglige kompetence på denne måde vil således have en kasuistisk karakter.

Retsplejerådet har derfor ikke fundet det muligt at opstille en mere generel regel, som på grundlag af klarhedskriteriet kan afgrænse fogedrettens saglige kompetence.

Ved afgrænsningen af fogedrettens saglige kompetence alene på grundlag af processuelle hensyn er det derimod muligt at opstille en generel regel, der går ud på, at krav, som efter forudgående dom vil kunne gennemtvinges til naturalopfyldelse, og for hvilke der i fogedretten kan føres bevis, kan gennemtvinges under en umiddelbar fogedforretning. En sådan regel indebærer i princippet, at det alene afhænger af indholdet af de retsregler, der regulerer kravet, og af bevisførelsens omfang, om et krav på naturalopfyldelse skal kunne gennemtvinges ved en umiddelbar fogedforretning. Det betyder, at fogedretten skal tage stilling til såvel retlige som faktiske forhold i fuldt omfang, også i de tilfælde, hvor dette indebærer stillingtagen til en vanskelig bevisbedømmelse eller komplicerede retsregler. De betænkeligheder, som kan være forbundet hermed, finder Retsplejerådet, kan tilgodeses ved, at sagsfordelingen ved det enkelte dommerembede tilrettelægges således, at fogedretten – i de sjældent forekommende tilfælde, hvor det vil være nødvendigt beklædes af en jurist, som kunne have beklædt retten, såfremt sagen skulle have været behandlet ved domsretten.

Retsplejerådet finder, at hensynet til at sikre en hensigtsmæssig og betryggende arbejdsfordeling mellem fogedret og domsret bedst kan varetages ved at begrænse adgangen til at føre bevis under umiddelbare fogedforretninger på en sådan måde, at de hensyn til retssikkerheden, som har været en væsentlig begrundelse for klarhedskriteriet, tilgodeses. En sådan bevisregel bør efter Retsplejerådets opfattelse udformes således, at det som hidtil sikres, at sager, der i 1. instans ville henhøre under en specialret, eller som efter omstændighederne skønnes at være omfattet af bestemmelserne i retsplejelovens § 226, som affattet ved lov nr. 273 af 3. maj 1989, kun behandles i fogedretten i de tilfælde, hvor det ud fra en gennemsnitlig betragtning vil være forsvarligt at undvære den særlige saglige indsigt, som kompetencefordelingen mellem byret og specialret eller landsret ellers skal sikre. På den anden side må bevisreglen udformes således, at adgangen til at føre bevis ikke begrænses i de tilfælde, hvor fogedretten selv har karakter af en specialret. Disse hensyn kan efter Rets-

plejerådets opfattelse tilgodeses ved i almindelighed at tillade bevisførelse ved fremlæggelse af dokumenter og afgivelse af partsforklaring. En videregående bevisførelse bør kun tillades i sager, som ikke skønnes at være omfattet af retsplejelovens § 226, og da navnlig i de tilfælde, hvor fogedretten selv har karakter af en specialret, eller hvor hensynet til tredjemandes ret tilsiger dette.

Selv om det som hovedregel bør påhvile fogedretten at tage stilling såvel retlige som faktiske forhold, vil der kunne forekomme enkelte tilfælde, hvor det af hensyn til retssikkerheden kan være rimeligt at henskyde afgørelsen af parternes tvist til de almindelige domstole.

Et flertal i arbejdsgruppen under Retsplejerådet har derfor foreslået, at den beskrevne hovedregel suppleres med en undtagelsesregel, hvorefter fogedretten på anmodning af rekvisitus kan afvise en sag, såfremt sagen f.eks. er af principiel karakter, eller har særlig indgribende betydning for rekvisitus, eller sagen rejser spørgsmål om anvendelse af fællesmarkedsret eller fremmed ret. En sådan afvisningsregel må navnlig forventes påberåbt af rekvisitus i de få tilfælde, hvor fogedretten skal tage stilling til tvivlsomme retsspørgsmål, og hvor en imødekommelse af rekvirentens begæring kan påføre rekvisitus store og uoprettelige skader. I de tilfælde, hvor rekvisitus interesser kan tilgodeses ved at tillægge appel suspensiv virkning, bør undtagelsesreglen ikke anvendes. Efter forslaget skal afvisningsreglen være fakultativ og skal kun bringes i anvendelse på anmodning fra rekvisitus, men det skal påhvile fogedretten som led i den almindelige vejledningspligt at gøre rekvisitus bekendt med reglen i de tilfælde, hvor dens anvendelse kan komme på tale.

Et mindretal i arbejdsgruppen under Retsplejerådet har ikke været enig med flertallet om undtagelsesreglernes nærmere udformning.

Efter dette mindretals opfattelse bør fogedrettens mulighed for efter en konkret afvejning at afvise sager af andre processuelle grunde end bevismangel, f.eks. hvis sagen nødvendiggør stillingtagen til vanskelige bevisbedømmelses- eller fortolkningssspørgsmål m.v., ikke udelukkende bero på de kriterier, der er nævnt i retsplejelovens § 226, stk. 1, nr. 1-5. Baggrunden herfor er bl.a., at § 226, stk. 1, ikke er udformet med henblik på at sikre en hensigtsmæssig og betryggende arbejdsfordeling mellem foged- og domsret. Også i andre tilfælde kan en konkret afvejning efter mindretallets opfattelse føre til, at tvisten ikke bør påkendes ved fogedretten. Mindretallet foreslår derfor, at de af arbejdsgruppens flertal foreslåede kriterier i lovtæksten suppleres af et opsamlende »betænkelighedskriterium« for at sikre, at det fore-